

Protocol onacceptabel gedrag vanuit leerlingen

De gewenste omgang met elkaar is vastgelegd in onze gedragscode. De regels van deze gedragscode zijn nader uitgewerkt in een aantal protocollen, waarin procedures en mogelijke sancties staan beschreven. Deze protocollen vormen een richtlijn voor het omgaan met onacceptabel gedrag binnen onze school. De gedragscode wordt voorafgaand aan plaatsing van een leerling aan ouders bekendgemaakt.

Met onacceptabel gedrag bedoelen we verbale en non-verbale agressie, mishandeling, of gewelddadig gedrag, waarbij medewerkers, of leerlingen een gevaar (direct of indirect) vormen voor zichzelf, of hun omgeving. We maken onderscheid tussen grensoverschrijdend en onaanvaardbaar gedrag. Met nadruk stellen we dat dit om een algemene richtlijn gaat.

Hieronder vallen de volgende concrete gedragingen.

Non-verbaal	Verbaal	Fysiek
<p>Grensoverschrijdend gedrag</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Negeren van correcties ○ Negeren van regels/afspraken ○ Taak weigeren ○ Onbegrensd gedrag ○ Iemand negeren ○ Claimen ○ Uitlachen ○ Leedvermaak ○ Uitdagen <p>Onaanvaardbaar gedrag</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Weglopen uit school, vanaf plein ○ Pesten ○ Intimidatie ○ Buiten sluiten ○ Obscene gebaren ○ Kleineren ○ (Be)dreigen 	<p>Grensoverschrijdend gedrag</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Schuttingtaal ○ Regels overtreden ○ Afspraken niet nakomen ○ Taak weigeren ○ Brutaal woordgebruik ○ Storen groepsproces (woorden en/of geluiden) ○ Bijnamen ○ Klikken ○ Agressief taalgebruik ○ Het laatste woord willen hebben (niet bedoeld als leuke opmerking) ○ Corrigerend gedrag van volwassenen overnemen ○ Claimen ○ Ruilen in het nadeel van de ander ○ Roddelen ○ Kwetsen ○ Uitdagen ○ Iemand negeren ○ Liegen ○ Sarcasme ○ Leedvermaak <p>Onaanvaardbaar gedrag</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Vloeken ○ Godslastering ○ Schelden ○ Pesten ○ Buitensluiten ○ Uitlachen ○ Kleineren ○ Discrimineren ○ Afpersen ○ (Be)dreigen 	<p>Grensoverschrijdend gedrag</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Knijpen ○ Spuwen ○ Duwen ○ Trekken ○ Laten struikelen ○ Vernederende dingen laten doen ○ Doorlopend storend gedrag in rustruimte ○ Vandalisme ○ Met spullen gooien ○ In bezit hebben van zaken die brand kunnen veroorzaken <p>Onaanvaardbaar gedrag</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Schoppen/ slaan ○ Bijten ○ Opzettelijk iemand pijn doen ○ Intimidatie ○ Afpersen ○ Iemand in machtsgreep houden ○ Pesten ○ Seksueel deviant gedrag ○ Achtervolgen/ stalken ○ Aanzetten tot vechtpartijen ○ Eigendommen stelen, verstoppen of vernielen ○ Brand stichten ○ Vuurwerkbezit/gebruik ○ Wapenbezit inclusief messen ○ Als wapen gebruiken van materialen

Consideratie criteria

Op het SBO zijn er kinderen met forse sociaal-emotionele en/of psychiatrische problematiek. Met name bij een deel van de kinderen met een toelaatbaarheidsverklaring ++ zien we een significante discrepantie tussen sociaal emotionele ontwikkeling enerzijds en de kalenderleeftijd en het cognitieve vermogen aan de andere kant. Om recht te doen aan de uniciteit van de kinderen willen we als school in de begeleiding en de eventueel te nemen maatregelen bij onaanvaardbaar gedrag rekening houden met de volgende zaken:

- o vorm en intensiteit van het getoonde gedrag
- o frequentie van het gedrag
- o psychopathologie (bij diagnose of ernstig vermoeden van)
- o SEO (sociaal emotionele ontwikkelingsleeftijd)
- o kalenderleeftijd van de leerling
- o cognitie van de leerling
- o referentiekader van de leerling (verleden, omgeving)
- o situatie: recente of toekomstige omstandigheden/gebeurtenissen die gedrag beïnvloeden

Stappenplan bij onacceptabel gedrag

Het is regelmatig nodig dat kinderen gecorrigeerd worden in hun gedrag. Hierbij is er soms ook sprake van onacceptabel gedrag. We vinden het uiteraard fijn om sociaalvaardig gedrag te zien en genieten hiervan. Een groot deel van de kinderen vertoont dit ook. Bij grensoverschrijdend en onaanvaardbaar gedrag willen we echter heel duidelijk zijn: dit accepteren we niet!

Bij onacceptabel gedrag werken we volgens een stappenplan. Die stappen bestaan uit corrigerende gedragsinstructies, verkorte gedragsinstructies en straf bij aanhoudend onacceptabel gedrag. In het uiterste geval, als het kind echt niet stopt met onaanvaardbaar gedrag, wordt gebruik gemaakt van ondersteuning door lid MT. Incidenteel bellen we naar huis, in zeldzame gevallen om het kind op te komen halen door ouders. Het stappenplan is in elke groep in wezen hetzelfde, al geeft elk klassenteam er een eigen invulling aan, net wat past bij de leeftijd van de kinderen en de persoonlijkheden in het klassenteam. Uiteraard is de aanpak in een klassenteam eenduidig.

Het klassenteam kan gebruik maken van de rustruimte van het lokaal. Het klassenteam beoordeelt (vaak in samenspraak met kind) of een preventieve prikkelarme plek wenselijk is. Bijvoorbeeld als een kind druk binnenkomt op school of na een pauze of als we inschatten dat het waarschijnlijk moeite krijgt met een bepaalde activiteit. Het is mogelijk dat een kind in een bepaalde situatie zelf naar de rustruimte gaat. Dit is dan wel afgesproken met het klassenteam: dat houdt te allen tijde de regie.

De meeste kinderen worden rustig in de rustruimte. Dit is nadrukkelijk bedoeld ter bescherming van het kind (en groep/klassenteam) om tot rust te komen, om onacceptabel gedrag te voorkómen. Er is hier geen sprake van een sanctie.

Is de rustruimte niet beschikbaar, dan kan er plaats gevonden worden in een speciale flexruimte van de school. Het is daarbij wel noodzakelijk dat er toezicht is door iemand van het klassenteam.

Te allen tijde houdt de leerkracht de regie. Hij heeft ook de mogelijkheid om stappen van het stappenplan over te slaan. Daarover hoeft hij zich niet te "verantwoorden" naar de leerling. Wij zien het stappenplan als richtlijn en zeker niet als dwangbuis.

(In crisissituaties is het bijvoorbeeld soms goed om de groep onder begeleiding uit het lokaal te laten gaan waarna leerkracht en eventueel MT-lid de mogelijkheid hebben om kind/kinderen met groot probleem te begeleiden).

Wij maken onderscheid tussen **grensoverschrijdend** gedrag en **onaanvaardbaar** gedrag.

- **Grensoverschrijdend** gedrag is gedrag dat niet direct gevaar of schade veroorzaakt. Na het aanspreken van iemand op het gedrag, verdwijnt dit in principe. Soms zijn er meer interventies nodig om zo ver te komen.

- Onder **onaanvaardbaar** gedrag verstaan we gedrag dat direct een halt toegeroepen dient te worden om gevaar, letsel of emotionele schade te voorkomen.

Bestaat het onaanvaardbaar gedrag uit zeer grof taalgebruik/vloeken tegen met name volwassenen, het storen van andere klassen of het weglopen van school, dan wordt er na schooltijd altijd mondeling contact opgenomen met ouders. De volgende dag volgt eerst een gesprek en verwachten we excuses van het kind. In het gesprek is er ook zeker ruimte voor het begrip vergeving. Afhankelijk van het gesprek volgt er al dan niet een sanctie. Weglopen van school: de weggelopen tijd keer twee inhalen!

We sluiten het stappenplan af als

- na interventie(s) onaanvaardbaar gedrag is uitgedoofd na een bepaalde stap. We gaan verder met stappenplan als
- de huidige stap geen uitdoving van het ongewenste gedrag teweeg brengt.

Grensoverschrijdend gedrag

Stap 1: Corrigerende gedragsinstructie

Doel: Uitdoven grensoverschrijdend gedrag d.m.v. duidelijke gedragsinstructie, duidelijke correctie, zonder sanctie. De leerling kan zijn gedrag aanpassen.

Stap 2: Verkorte gedragsinstructie

Doel: Uitdoven grensoverschrijdend gedrag d.m.v. duidelijke gedragscorrectie en bieden laatste kans om sanctie te voorkomen

Stap 3: Direct gevolg/maatregel aanhoudend ongewenst gedrag

Doel: Stoppen van aanhoudend grensoverschrijdend gedrag d.m.v. gedragsinstructie en sanctie

Stap 4: Dat is gelijk als de eerste stap van onaanvaardbaar gedrag

Onaanvaardbaar gedrag

Stap 1: Maatregel wegens onaanvaardbaar gedrag of aanhoudend grensoverschrijdend gedrag

Doel: meteen stoppen van zwaar overschrijdend of stoppen van aanhoudend onaanvaardbaar gedrag.

Stap 2: Grote flexruimte

Doel: Stoppen en uitdoven onaanvaardbaar gedrag

Stap 3: Opvang door MT

Doel: Stoppen en uitdoven onaanvaardbaar gedrag als ook stap 2 niet werkt

Stap 4: Rest van het dagdeel buiten de klas bij MT-lid

Doel: Is maatregel om gedrag te herstellen, om rustig te worden, maar tevens om rust in groep en bij leerkracht te herstellen als het kind voor de tweede keer die dag naar MT moet.

Stap 5: Naar huis (bellen of opgehaald worden)

Doel: ervaren dat bepaald gedrag niet getolereerd wordt. Gebeurt als onacceptabel gedrag bij MT-lid niet stopt. Dit moet wel een uitzondering zijn. We moeten voorkomen dat kinderen er niet naar toewerken om naar huis te kunnen.

Na deze stappen kan het protocol schorsing/verwijdering een rol gaan spelen. Vanaf dit moment is ook het bevoegd gezag bij de zaak betrokken. We zullen alles doen op dit zoveel mogelijk te voorkomen. Het protocol schorsing/verwijdering staat kort beschreven in de schoolgids en uitgebreid op de website.